

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы		044-45/
Білім алушының өзіндік жұмысы үшін әдістемелік ұсыныстар		1 беттің 1 беті

БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫҢ ӨЗІНДІК ЖҰМЫСЫНА АРНАЛҒАН ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР

Пән: Ортопедиялық стоматология пропедевтикасы

Пәндер коды: OSP 4305

БББ атауы: 6B10103 «стоматология»

Оқу сағаттарының көлемі (кредиттер) : 5

Оқытылатын курс пен семестр: 4 курс/ VII

2023-2024 оқу жылы
Шымкент

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы		044-45/ 1 беттің 2 беті
Білім алушының өзіндік жұмысы үшін әдістемелік ұсыныстар		

Білім алушылардың өзіндік жұмысынаналған әдістемелік нұсқаулар " Ортопедиялық стоматология пропедевтикасы " жұмыс бағдарламасына сәйкес әзірленген және кафедра мәжілісінде талқыланды.

Хаттама № 11 « 06 » 06 202 3 ж

Кафедра меңгерушісі м.ғ.д.,м.а. доцент

А.Б.Шукпаров

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы Білім алушының өзіндік жұмысы үшін әдістемелік ұсыныстар		044-45/ 1 беттің 3 беті

1 Сабақ

1. Тақырыбы: Тіс-жақ жүйесінің анатомиясы және физиологиясы.

2. Мақсаты: тіс-жақ жүйесінің құрылымы мен функциясының ерекшеліктері туралы білім мен дағдыларды қалыптастыру.

3. Тапсырмалар:

Білім алушы білуі және білуі тиіс:

1. Тіс доғаларын анықтау (тіс қатарлары, тістер)
2. Пародонттың құрылымы мен қызметі
3. Тіс-жақ жүйесі құрылымының ерекшеліктері

4. Орындау/бағалау түрі: Эссе/чек-парақ

5. БӨЖ орындау критерийлері: Тақырып бойынша материалдың негізгі ойларын қамту, эссе дайындау.

6. Тапсыру мерзімі: 1күн

7. Әдебиет: Дәріс материалдары, силлабуста көрсетілген әдебиет.

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.).

1. Алдыңғы бас сүйек шұңқырында аталған түзілімдердің қайсысы бар:

- а) сәуле;
- б) Әтеш тарак;
- в) жоғарғы орбиталық Саңылау;
- г) сигма тәрізді синустың ойығы.

Дұрыс жауаптар: б

2. Жатыр мойны магистралінен қандай артериялар таралады:

- а) мойынның терең артериясы;
- б) перикардодиафрагматикалық артерия;
- в) алдыңғы қабырға аралық артерия;
- г) ең жоғары қабырға аралық артерия;
- д) жоғары көтерілетін жатыр мойны артериясы.

Дұрыс жауаптар: а, г.

3. Дұрыс мәлімдемелерді тандаңыз:

- а) алдыңғы ми артериясы базилярлық артериядан шығады;
- б) базилярлы артериядан артқы ми артериясы шығады;
- в) ортаңғы ми артериясы базилярлы артериядан шығады;
- г) алдыңғы және артқы артериялар базилярлық артериядан шығады.

Дұрыс жауаптар: б

2 Сабақ

1. Тақырыбы: Шайнау-сөйлеу аппаратының функциялары.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы Білім алушының өзіндік жұмысы үшін әдістемелік ұсыныстар		044-45/ 1 беттің 4 беті

2. Мақсаты: шайнау-сөйлеу аппаратының қызметі туралы білім мен практикалық дағдыларды қалыптастыру.

3. Тапсырмалар:

Білім алушы білуі және білуі тиіс:

1. Шайнау мен жұтуды анықтаңыз
2. Дыбыстың пайда болуы, сөйлеу, тыныс алу

4. Орындау/бағалау түрі: Эссе/чек-парақ

5. БӨЖ орындау критерийлері: Тақырып бойынша материалдың негізгі ойларын қамту, эссе дайындау.

6. Тапсыру мерзімі: 2 күн

7. Әдебиет: Дәріс материалдары, силлабуста көрсетілген әдебиет.

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.).

1. Сөйлеу аппараты-бұл?

- A) сөйлеу қызметіне қатысатын органдар
- B) сөйлеу өндірісіне қажетті адам ағзаларының жиынтығы
- C) тыныс алу және артикуляция органдарының жиынтығы
- D) ас қорыту органдарының жиынтығы

Дұрыс жауаптар: A

2. Сөйлеу аппараты неше бөліктен тұрады?

- A) 2
- B) 3
- C) 4
- D) 1

Дұрыс жауаптар: B

3. Перифериялық сөйлеу аппаратында қанша бөлім бар?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4

Дұрыс жауаптар: C

3 Сабақ

1. Тақырыбы: СТЖБ құрылымы мен қызметі.

2. Мақсаты: СТЖБ құрылымы мен функцияларын анықтауда білім мен практикалық дағдыларды қалыптастыру

3. Тапсырмалар:

Білім алушы білуі және білуі тиіс:

1. СТЖБ құрылымының ерекшеліктерін анықтау
2. СТЖБ функцияларын анықтау

4. Орындау/бағалау түрі: Эссе/чек-парақ

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы		044-45/
Білім алушының өзіндік жұмысы үшін әдістемелік ұсыныстар		1 беттің 5 беті

5. БӨЖ орындау критерийлері: Тақырып бойынша материалдың негізгі ойларын қамту, эссе дайындау.

6. Тапсыру мерзімі: 3күн

7. Әдебиет: Дәріс материалдары, силлабуста көрсетілген әдебиет.

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.).

1. СТЖБ бастапқы сүйек жарақаттары мен ауруларына мыналар жатады:

1. әдеттегі дислокация
2. остеоартрит
3. Деформацияланатын жасөспірім артрозы
4. темперомандибулярлық буын дисфункциясының ауырсыну синдромы

Дұрыс жауап: 2

2. СТЖБ созылмалы артритіндегі рентгенограммадағы буын саңылауы:

1. біркелкі кеңейтілді
2. біркелкі емес кеңейтілді
3. біркелкі тарылған
4. біркелкі тарылған

Дұрыс жауап: 4

3. Бір жағынан СТЖБ қайталама Деформацияланатын остеоартритіндегі бет асимметриясының себебі:

1. бет нервінің парезі
2. бұлшықет аралық гематома
3. төменгі жақтың жартысының дамымауы
4. төменгі жақтың шамадан тыс дамыған жартысы

Дұрыс жауап: 3

4 Сабақ

1. Тақырыбы: Шайнау-сөйлеу аппараты ауруларының жіктелуі.

2. Мақсаты: шайнау және сөйлеу аппараттарының ауруларын жіктеуде білім мен практикалық дағдыларды қалыптастыру.

3. Тапсырмалар:

Білім алушы білуі және білуі тиіс:

1. Шайнау және сөйлеу аппараттарының ауруларының жіктелуі
2. Энглдің шағу ауытқуларының жіктелуі, артықшылықтары мен кемшіліктері

4. Орындау/бағалау түрі: Эссе/чек-парақ

5. БӨЖ орындау критерийлері: Тақырып бойынша материалдың негізгі ойларын қамту, эссе дайындау.

6. Тапсыру мерзімі: 4күн

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы		044-45/
Білім алушының өзіндік жұмысы үшін әдістемелік ұсыныстар		1 беттің 6 беті

7. Әдебиет: Дәріс материалдары, силлабуста көрсетілген әдебиет.

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.).

1. тапсырма. Науқас 8 жаста. Жоғарғы жақтың алдыңғы тістері арасындағы алшақтық туралы шағымдар. Объективті: бет симметриялы, мұрынмен тыныс алу, жоғарғы еріннің френулуының төмен бекітілуі. 11 тіс бүйірденмешысқан, ось бойымен 30 градусқа бұрылған. 11 мен 21 арасындағы қашықтық - 4 мм, 12 тіске орын жетіспейді. Рентгенограммада барлық тұрақты тістердің рудименттері бар. Емдеу тактикасы және диагнозы

Жауап: диастема

2 тапсырма. Науқас 12 жаста. Төменгі тістердің сезімталдығы мен қызыл иектің қан кетуіне шағымдар. Объективті: бет симметриялы, терең супраментальды сулькус. Төменгі ерін қалыңдатылған. Ауыз қуысында жабылған кезде жоғарғы жақ тістерінің фронтальды тобы төменгі жаққа қарағанда көбірек қабаттасады ? тәждердің биіктігі. 11,21 тістің ретрузиясы, нәтижесінде төменгі тістердің вестибулярлық жағындағы тіс аралық гингивальды папиллалар жарақат алады. 42, 41, 31,32 тістердің кесу жиектерін өшіру. Емдеу тактикасы және диагнозы

Жауап: терең тістеу

3 тапсырма. Науқас 14 жаста. Косметикалық кемшіліктерге шағымдар. Объективті: бет симметриялы, мұрынмен тыныс алу қиын, шайнау пассивті, жұтылу нәрестелік, тілдің қысқарған френулуы. Тіс формуласы жасына сәйкес келеді. ЭНГЛДІҢ II класы бойынша бүйір тістердің қатынасы. Жоғарғы жақ трапеция тәрізді. 12, 11,21, 22 ось бойынша бұрылды. Жабу кезінде төменгі фронтальды тістер тәждердің биіктігінің 2/3 бөлігімен қабаттасады. Төменгі жақтағы тістердің толып кетуі. Емдеу тактикасы және диагнозы

Жауап: терең тістеу, жоғарғы және төменгі жақтың тарылуы

5 Сабақ

1. Тақырыбы: Этика, деонтология, дәрігердің жұмыс орнындағы эргономика, медициналық құжаттама.

2. Мақсаты: дұрыс келіссөздер жүргізу үшін білім мен практикалық дағдыларды қалыптастыру. Тараптардың емделуіне және жауапкершілігіне жазбаша шарттар жасау

3. Тапсырмалар:

Білім алушы білуі және білуі тиіс:

1. Дәрігердің жұмыс орнындағы Этика, деонтология, эргономика,
2. Ауру тарихы (амбулаториялық карта)
3. Одонтопародонтограмма

4. Орындау/бағалау түрі: Эссе/чек-парақ

5. БӨЖ орындау критерийлері: Тақырып бойынша материалдың негізгі ойларын қамту, эссе дайындау.

6. Тапсыру мерзімі: 5күн

7. Әдебиет: Дәріс материалдары, силлабуста көрсетілген әдебиет.

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.).

1. Пациенттер мен дәрігер арасындағы шарттар.
2. Құжаттаманы жүргізу.
3. Пациенттерді емдеу этикасы.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы Білім алушының өзіндік жұмысы үшін әдістемелік ұсыныстар		044-45/ 1 беттің 7 беті

6 Сабақ

1. Тақырыбы: Ауру тарихын ресімдеумен стоматологиялық науқастың анамнезін жинау. Жетекшілік ететін ортопедиялық науқастардың жергілікті мәртебесінің сипаттамасы.

2. Мақсаты: жетекшілік ететін ортопедиялық науқастардың жергілікті мәртебесін сипаттауда ауру тарихын ресімдей отырып, стоматологиялық науқастың тарихын жинауда білім мен практикалық дағдыларды қалыптастыру.

3. Тапсырмалар:

Білім алушы білуі және білуі тиіс:

1. Ауру тарихын ресімдей отырып, стоматологиялық науқастың анамнезін жинау.
2. Жетекшілік ететін ортопедиялық науқастардың жергілікті мәртебесінің сипаттамасы.

4. Орындау/бағалау түрі: Эссе/чек-парақ

5. БӨЖ орындау критерийлері: Тақырып бойынша материалдың негізгі ойларын қамту, эссе дайындау.

6. Тапсыру мерзімі: 6 күн

7. Әдебиет: Дәріс материалдары, силабуста көрсетілген әдебиет.

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.).

1. Науқасты тексеру әдістерді қолданудан басталады:

1. рентгенологиялық
2. зертханалық
3. термометриялық
4. негізгі

Дұрыс жауап: 4

2. Стоматологиялық науқаста анамнез жинау басталады:

1. өмір тарихы
2. ауру тарихы
3. шағымдарды анықтау
4. ауыз қуысын тексеру

Дұрыс жауап: 3

3. Стоматологиялық науқасты тексерудің негізгі әдісі:

1. рентгенологиялық
2. цитологиялық
3. гистологиялық
4. анамнезді жинау

Дұрыс жауап: 4

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы Білім алушының өзіндік жұмысы үшін әдістемелік ұсыныстар		044-45/ 1 беттің 8 беті

7 Сабақ

Аралық бақылау 1

8 Сабақ

- 1. Тақырыбы:** Ересектердегі тістердің, тіс қатарларының және жақ сүйектерінің ауытқулар.
- 2. Мақсаты:** ересектердегі тістердің, тіс қатарларының және жақтың ауытқуларын анықтауда білім мен практикалық дағдыларды қалыптастыру.
- 3. Тапсырмалар:**
Білім алушы білуі және білуі тиіс:
 1. Ауытқулардың жіктелуі.
 2. Этиологиясы. Патогенезі
- 4. Орындау/бағалау түрі:** Эссе/чек-парақ
- 5. БӨЖ орындау критерийлері:** Тақырып бойынша материалдың негізгі ойларын қамту, эссе дайындау.
- 6. Тапсыру мерзімі:** 9күн
- 7. Әдебиет:** Дәріс материалдары, сиплабуста көрсетілген әдебиет.
- 8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.).**
 1. Бағыттағы окклюзия аномалиясы:
 - 1) сагитталды
 - 2) трансверсальды
 - 3) тік
 - 4) біріктірілген

Дұрыс жауап: 4

2. Диастеманың себебі:

- 1) артық жинақталған тіс
- 2) тістердің дұрыс емес пішіні
- 3) микроденция
- 4) тіс түсінің бұзылуы

Дұрыс жауап: 1

3. Жақ сүйектерінің аномалиясы:

- 1) Жоғарғы макрогнатия және төменгі микрогнатия
- 2) жоғарғы микрогнатия және төменгі макрогнатия
- 3) жоғарғы прогнатия
- 4) төменгі ретрогнатия

Дұрыс жауап: 2

9 Сабақ

- 1. Тақырыбы:** Қалыптар мен қалып алатын материалдар.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы Білім алушының өзіндік жұмысы үшін әдістемелік ұсыныстар		044-45/ 1 беттің 9 беті

2. Мақсаты: қалыптарға қойылатын талаптарда қалыптар мен қалып алуға арналған материалдарды тандауда білім мен дағдыларды қалыптастыру.

3. Тапсырмалар:

Білім алушы білуі және білуі тиіс:

1. Жіктеу, қолдану көрсеткіштері.
2. Қалып алуға арналған қасықтар және олардың сорттары.
3. Қалып алуға арналған материалдарға қойылатын талаптар

4. Орындау/бағалау түрі: Эссе/чек-парақ

5. БӨЖ орындау критерийлері: Тақырып бойынша материалдың негізгі ойларын қамту, эссе дайындау.

6. Тапсыру мерзімі: 10 күн

7. Әдебиет: Дәріс материалдары, силлабуста көрсетілген әдебиет.

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.).

1. Екі қабатты қалып қалыптау массаларының көмегімен алынады:

- 1) альгинатты
- 2) қатты кристалды.
- 3) силикон
- 4) термопластикалық

Дұрыс жауап: 3

2. Қалып-бұл протездік төсек тіндерінің көрінісі:

- 1) позитивті
- 2) теріс
- 3) Белсенді
- 4) пассивті

Дұрыс жауап: 2

3. Толық құйылған тәжді жасау кезінде жұмыс қалыпы келесі массаның көмегімен алынады:

- 1) Силикон
- 2) альгинатты
- 3) фторкаучук
- 4) термопластикалық

Дұрыс жауап: 1

10 Сабак

1. Тақырыбы: Тіс қатарларының деформациясы. Тіс тәжінің ақауларын ауыстыру.

2. Мақсаты: тіс қатарларының деформацияларын анықтау мен диагностикалауда және тіс тәжінің ақауларын алмастыруда білім мен дағдыларды қалыптастыру.

3. Тапсырмалар:

Білім алушы білуі және білуі тиіс:

1. Жіктеу.
2. Қойындылар, қойындылар, inlay, onlay, overlay.
3. Қойындыларды бөлудің ерекшеліктері

4. Орындау/бағалау түрі: Эссе/чек-парақ

5. БӨЖ орындау критерийлері: Тақырып бойынша материалдың негізгі ойларын қамту, эссе дайындау.

6. Тапсыру мерзімі: 11 күн

7. Әдебиет: Дәріс материалдары, силлабуста көрсетілген әдебиет.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы Білім алушының өзіндік жұмысы үшін әдістемелік ұсыныстар		044-45/ 1 беттің 10 беті

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.).

1. Негізгі антагонист жоғалған кезде тіс бағытта қозғалады:

- 1) тік
- 2) тік және медиальды
- 3) медиальды
- 4) тік және дистальды

Дұрыс жауап: 2

2. Дезокклюзия әдісімен қайта құру құбылыстары болмаған кезде

- 1) 1 апта
- 2) 2 апта
- 3) 4 апта
- 4) 3 ай

Дұрыс жауап: 3

3. Микростома үшін қолданылады:

- 1) бугель протездері
- 2) тірек-ұстағыш кламмерлері бар пластиналық протездер
- 3) шиналау конструкциялары
- 4) жиналмалы протездер

Дұрыс жауап: 4

11 Сабак

1. Тақырыбы: Абразивті материалдар. Кесу, абразивті құралдар. Жасанды тәжді тірек тісіне бекітуге арналған материалдар.

2. Мақсаты: жасанды тәжді тірек тісіне бекіту, абразивті материалдарды, кесу, абразивті құралдарды таңдауда білім мен дағдыларды қалыптастыру.

3. Тапсырмалар:

Білім алушы білуі және білуі тиіс:

1. Түрлері, талаптары.
2. Әрекет ету механизмі, таңдау көрсеткіштері.

4. Орындау/бағалау түрі: Эссе/чек-парақ

5. БӨЖ орындау критерийлері: Тақырып бойынша материалдың негізгі ойларын қамту, эссе дайындау.

6. Тапсыру мерзімі: 12күн

7. Әдебиет: Дәріс материалдары, силлабуста көрсетілген әдебиет.

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.).

1. Табиғи абразивті материалды атаңыз.

- A) Электрокорунд;
- B) Корунд;
- C) кремний карбиді;
- D) Монокорунд.

Дұрыс жауап: B

2. Қалыпты электрокорундтың конвенциясын атаңыз.

- A) D;
- B) ЭВ;
- C) 23A;
- D) 12A.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы Білім алушының өзіндік жұмысы үшін әдістемелік ұсыныстар		044-45/ 1 беттің 11 беті

Дұрыс жауап: С

3. Құрылымдардың қай тобында абразивті дәндер көп?

- A) Ашық;
- B) Жоғары кеуекті;
- C) Тығыз;
- D) Орташа.

Дұрыс жауап: С

12 Сабак

Аралық бақылау 2